

Miljödepartementet

EU-kommissionens förslag till direktiv COM(2021)851

LRF vill yttra sig över EU-kommissionens förslag till ovan nämnda direktiv (nedan kallad miljöbrottsdirektivet) och därmed anföra följande.

Det EU-straffrättsliga samarbetet kan betecknas som problematiskt från kriminalpolitisk synpunkt, bl.a. att intresset av säkerhet och effektivitet kan tillåtas gå före intressen som frihet och rättssäkerhet och att antagna instrument genom sin konstruktion och komplexitet kan bidra till bristande förutsebarhet. LRF är väl medvetet om att Sverige som medlemsstat i vissa fall är skyldig att införa straffrättsliga bestämmelser för att skydda gemenskapens intressen. En uppdatering av miljöbrottsdirektivet kan i sig vara rätt och rimligt. LRF saknar möjlighet att bedöma huruvida EU-kommissionens förslag till direktiv påverkar grundläggande aspekter av det svenska straffrättsliga systemet. En sådan påverkan kan föranleda att det vanliga lagstiftningsförfarandet tillfälligt upphävs och att utkastet istället överlämnas till Europeiska rådet (enligt 83.3 EUF). LRF förutsätter att den granskningen sker av den instans som är bäst lämpad att utföra den.

Straffrättsliga sanktioner och inskränkningar i enskildas rätt till frihet är instrument som måste användas med yttersta försiktighet. LRF vill därmed uppmärksamma vissa farhågor kring förslaget. Ambitionerna att uppnå miljömålen i bl. a Green Deal och Biodiversitetsstrategin är höga och takten likaså. Kravet att uppnå effektivitet mot miljömålen får inte äventyra den enskildes rättssäkerhet och möjlighet att förutse vad som är ett straffrättsligt sanktionerat beteende. LRF ser dessvärre att utvecklingen de senaste åren har satt egendomsskyddet och rättssäkerheten på spel i Sverige för att öka takten i att uppnå miljömålen. Den utvidgade tillämpningen av Århuskonventionen, Taxonomin, LULUCF och RED II innebär genomgripande förändringar för enskilda och framtagandet av förändringarna har skett långt ifrån de som i realiteten träffas av dem. Vad gäller miljöbrottsdirektivet kan miljöorganisationer med betydligt större resurser än en enskild jord- eller skogsbrukare kunna initiera och medverka i straffrättsliga tvister. Det öppnar även upp för möjligheter att initiera undersökningar och åtal mot konkurrenter.

På det straffrättsliga området är det av yttersta vikt att lagstiftningen är förutsebar samt klart och tydligt definierad. Kravet på precision uppfylls inte i miljöbrottsdirektivet och implementeringen i svensk rätt måste kunna uppfylla kravet på rättssäkerhet och förutsebarhet. Retroaktiv straffrätt är oacceptabel även på miljörettens område. Det är därför av vikt att straffrättsliga definitioner inte heller kan förändras efter politiska mål och överenskommelser utan att ny lagstiftning kommer till stånd

Postadress

Lantbrukarnas Riksförbund
105 33 Stockholm

Besöksadress

Franzégatan 1B
Stockholm

Telefon

010-184 40 00

E-post

info@lrf.se

Hemsida

www.lrf.se

Baserat på förslagets text under "Fundamental Rights" anser LRF att det finns ett flertal brister. Förslaget till miljöbrottsdirektiv ger en mycket stor påverkan på hela samhället varför det är viktigt att det bereds av fler direktorat än DG ENVI och DG JUS.

Avslutningsvis vill LRF uttrycka en viss oro kring EU:s behörighet inom det straffrättsliga området. Miljöbrottsdirektivet har möjlighet att harmonisera medlemsstaternas straffrätt men gränsen till att istället vara ett tillskapande av en regelrätt "EU-straffrätt" är svår att dra. I fördragstexten (83.3 EUF) uttalas minimiregler avseende brottsrekvisit och påföljder. Att detta innebär vissa begränsningar i kompetensen är klart, men det är inte uppenbart hur dessa begränsningar ser ut. LRF har inte möjlighet att göra den bedömningen utan anser att Högsta Domstolen har bäst kompetens att uttala sig över EU-kommissionens förslag till miljöbrottsdirektiv. LRF ser dock i missivet att Högsta Domstolen tillsammans med andra högst relevanta remissinstanser saknas.

Stockholm 2022-01-12

Hilda Runsten
Enhetschef
Miljö & Energi

Magnus Kindbom
Skogsdirektör
LRF Skogsägarna

Remissvaret har beretts av Anna Treschow, rättspolitisk expert LRF Skogsägarna och Helena Andreason, miljöjurist LRF.